

Душко МИНОВСКИ

„
*Ni { t o za nas
bez nas*
”

Со Законот за изменување и дополнување на Кривичниот законик (Службен весник на РМ бр. 19/04), Законот за кривична постапка (Службен весник на РМ бр. 15/05) и Законот за извршување на санкциите (Службен весник на РМ бр.2/06) прв пат во нашиот кривично-правен систем се воведуваат и алтернативни мерки, како алтернативно решение на казната затвор за полесни кривични дела.

Примената на алтернативните мерки во казнено-правниот систем на Република Македонија претставува можност за намалување на сè поприсутниот пораст на осуденичката популација во казнено-поправните установи, либерализација на казнената политика за сторителите на кривични дела од полесен вид преку избегнување на нивното социјално исклучување од заедницата, унапредување на начелото на хуманизација на казната и едновремено, усогласување на македонското законодавство со законодавството на развиените европски држави.

Цел на алтернативните мерки е кон кривично одговорниот сторител да не се

АЛТЕРНАТ

примени казната затвор за полесни кривични дела кога тоа не е нужно заради кривично-правна заштита и кога може да се очекува дека целта на казнувањето ќе се оствари со предупредување со казна на казна (условна осуда), само со предупредување (судска опомена), со извршување на работа во корист на заедницата или со мерки на помош, надзор и контрола на постапувањето на сторителот на слобода и доволно ќе влијае врз сторителот повеќе да не врши кривични дела.

Покрај создавањето на законските претпоставки за спроведување на алтер-

со личноста на сторителот, неговата семејна положба, имотниот статус и со исполнувањето на одделни обврски од страна на осуденото лице, доколку тие се определени. Планот и програмата за спроведување на извршувањето на алтернативната мерка треба да содржат активности кои стручниот работник планира да ги преземе во текот на извршувањето на алтернативната мерка, активности насочени кон утврдување на идните промени кај осуденото лице т.е. да се обрне внимание на тоа што е потребно да се промени кај осуденото лице за време

КАЗНЕНО-П

нативното казнување, од особена важност за имплементацијата на алтернативните мерки е соодветна организациона и кадровска екипираност на центарот за социјална работа, определување стручен тим кој ќе биде едуциран за нивна практична примена.

МЕТОДОЛОГИЈА НА РАБОТА ВО ЦЕНТАРОТ ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА ВО СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ИЗВРШУВАЊЕТО НА АЛТЕРНАТИВНИТЕ МЕРКИ

1. Постапка за извршување на алтернативните мерки

Алтернативните мерки се извршуваат по правосилноста на судската одлука со која се изречени.

По добивање на решението од судот за изречената алтернативна мерка, одделението треба да назначи стручен работник, кој ќе биде одговорен за следење на реализацијата на мерката. Во договор со осуденото лице, стручниот работник изготвува план и програма за реализација на алтернативната мерка, со строго определени обврски кои осуденото лице треба да ги исполни и со утврдени рокови на реализација на секоја активност поединечно.

Планот и програмата за спроведување на изречената алтернативна мерка треба да бидат сообразни со кривичното дело,

на извршувањето на алтернативната мерка, неговото семејство и потесната локална заедница, согледувањето на преостанатите потенцијали на корисникот, семејството и локалните ресурси, да се наведат методите на стручна социјална работа кои стручниот работник ќе ги примени при работа со осуденото лице, да се утврди начинот на реализација на планираните активности и роковите на извршување на обврските од страна на осуденото лице и слично.

Стручниот работник определен за спроведување на извршувањето на алтернативната мерка треба да го запознае осудениот со програмата, со цел тој да ги сфати целите по последиците на извршувањето на алтернативната мерка, редовно да контактира со осуденото лице во текот на извршувањето на алтернативната мерка и да ја следи реализацијата на програмата. Со примена на методи на социјална работа да му обезбеди на осуденото лице помош, грижа, надзор и заштита во исполнувањето на неговите обврски, кои произлегуваат од планот и од програмата. Континуирано и интензивно да остварува надзор над осуденото лице и да обезбеди негово активно учество во исполнувањето на обврските. Да ја запознае работната организација доколку осуденото лице е вработено, со планот и со програмата за реализација на алтернативната мерка. Еднаш месечно или почесто, во зависност од проценката на стручниот работник да го посети осудениот во организацијата каде што се извршува алтернативната мерка, доколку станува збор за општокорисна работа. Да ги користи локалните ресурси во интерес на

НА РЕПУБЛИ

ИВНИ МЕРКИ ВО

осуденото лице. Постојано да врши валоризација на однесувањето на осуденото лице и на постигнатите ефекти во извршувањето на алтернативната мерка.

Стручниот работник определен за спроведувањето на извршувањето на алтернативната мерка, подготвува извештај за текот на спроведувањето на извршувањето на алтернативната мерка, кој содржи основни податоци на програмата, податоци за соработката на осудениот во извршувањето на програмата и податоци за остварувањето на обврските утврдени со програмата. За текот на спроведувањето на извршувањето на алтернативната мерка, одделението редовно ја известува Управата за извршување на санкциите. Најмалку еднаш на три месеци или по барање на судот го известува судот за резултатите од спроведувањето

на алтернативната мерка и извршувањето на обврските од страна на осуденото лице, доколку истите се определени.

Доколку осуденото лице не ја прифати алтернативната мерка, одделението е должно за тоа да го извести судот во рок

Планот и програмата за спроведување на изречената алтернативна мерка треба да бидат сообразни со кривичното дело, со личноста на сторителот, неговата семејна положба, имотниот статус и со исполнувањето на одделни обврски од страна на осуденото лице, доколку тие се определени.

РАВНИОТ СИСТЕМ

Цел на алтернативните мерки е кон кривично одговорниот сторител да не се примени казната затвор за полесни кривични дела кога тоа не е нужно заради кривично-правна заштита и кога може да се очекува дека целта на казнувањето ќе се оствари со предупредување со закана на казна (условна осуда), само со предупредување (судска опомена), со извршување на работа во корист на заедницата или со мерки на помош, надзор и контрола на постапувањето на сторителот на слобода и доволно ќе влијае врз сторителот повеќе да не врши кривични дела.

од 8 дена. Одделението за извршување на алтернативните мерки треба уредно да води матична евиденција и досие за осуденото лице, кое ги содржи сите документи од текот на спроведувањето на извршувањето на алтернативната мерка (податоци за името и презимето на осуденото лице и други лични податоци; адреса на живеалиштето на осудениот; податоци за судската пресуда; почеток и истек на алтернативната мерка и други податоци кои се од особено значење за извршувањето на алтернативната мерка). Надзорот над законитоста во извршувањето на алтернативните мерки го врши судот кој ја изрекол мерката. Стручно-инструкторскиот надзор над извршувањето на алтернативните мерки го врши Управата за извршување на санкциите. Министерот за правда, со посебен акт, го уредува извршувањето на стручно-инструкторскиот надзор.

Одделението за извршување на алтернативни мерки, со примена на методите на стручна советодавна и советувалишна работа, треба да му помага на осуденото лице во надминувањето на неговите проблеми од аспект на средување на семејните односи, обезбедување на материјалната и на социјалната сигурност, помагање околу вработувањето, помош за неговото прилагодување во пошироката локална заедница, во ресоцијализацијата и надминувањето на причините кои довеле до сторување на кривичното дело и друго, во рамките на своите надлежности утврдени со закон.

Се очекува со Правилникот да се уредат поблиску задачите на Одделението за извршување на алтернативните мерки.

КА МАКЕДОНИЈА